

Forfatter: Drachmann, Holger

Titel: Digte fra Levanten

Citation: Drachmann, Holger: "Digte fra Levanten", i Drachmann, Holger: *Samlede poetiske Skrifter*, 1906-1909, s. 492. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-drachmann08tom-shoot-workid57680/facsimile.pdf> (tilgået 17. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede poetiske Skrifter

Min Styrke, min Livsens Glæde —
Hvor blev jeg mat og svag!
Hvor stedtes Du? hvor stævned jeg?
Hvor skiltes Lønsti fra den Vej,
Som Verdens Stormænd træder
Mens Hjertet graadløst græder!

Kom Du mod Nattens Stunder —
Saa kommer Du med Fred!
Kom Du med Lægeurter —
Saa blir jeg karsk derved!
Din Læbes Blomst er fahnet hen,
Jeg ser det ej, jeg kysser den —
Jeg kysser den i Døden
Frisk som i Morgenrøden!

Det skjaiv, hans svage Mæle,
Den tav, hans brudte Røst;
Den ældede, blege Kvinde
Laa over Kongens Bryst.
Og det var Landets Dronning god
Og ham, den Vismænd, som dér stod -
De vilde ej skille de tvende,
De kunde det ikke nænne.

DIGTE FRA LEVANTEN

Evropa trækker saa tungt sit Vejr
Og tynges næsten til Jorden;
Der er saa trangt i Vestens Byer —
I Vesten, ja og i Norden!

Det holder saa haardt at skaffe Brød
Til alle de hungrige Munde.
Nogle siger, vor gamle Kultur
Maa først en Dag gaa til Grunde!

Andre siger, vi trænger til Tugt,
 Til Bods- og til Bedrings-Salmen.
 Til Bedring — ja! men til Bod — aa nej,
 Det var fra Dynen i Halmen.

Vi trænger til stærke Følelsers Ild,
 Til Farver og Friluft, min Sandten!
 Det fandt jeg ikke i Vestens Byer —
 Saa søgte jeg ind til Levanten.

Om ikke til *den*, Geografen har lagt
 Paa de og de Breddegrader,
 Med de og de Folk i de og de Byer
 Med de og de snevre Gader: —

Og fandt jeg ej alt, hvad andre har søgt,
 Saa fandt jeg kanske noget andet,
 Som bedre kan søges i Digterens Sang
 End i Rejse-Kort over Landet.

Til dette forjættede Østerland
 En sær Fortryllelse bandt mig;
 Og dér — i Farvers og Frilufts Land —
 De stærke Følelser fandt jeg.

Og trækker jeg selv saa tungt mit Vejr,
 Og tynges jeg stundom til Jorden:
 Saa maner jeg Rejse-Minderne frem —
 Levanten er hos mig i Norden.

Suleima.

Softaen synger.

Jeg er en Softa, en tyrkisk Student,
 For sine Viser og Vers bekendt.

Længst sprang jeg over Moskeens Mur
 Og saa' mig om i Vestens Kultur.

Dug spotter jeg derfor Koränen ej —
 Beskeden jeg gaar blot min egen Vej.

Og da der var gaaet en halv Snes Aar,
Saa havde jeg opspist min Faders Gaard.

Jeg blev en be-bløkket og støvgraa Skriver,
Kadien var mig min Arbejdsgiver;

Og jeg fik Mad og min Hund fik Mad;
Jeg og min „Trofast“ var lige glad:

Om Loven var ret, om Loven var vrang —
Da saa' jeg Suleima for første Gang.

Det var mig, som om en Vision jeg fik:
Og jeg var Poet fra det Øjeblik!

Igennem Verdens Kulturen jeg saa',
Østens den brogede, Vestens den graa;

Jeg forsked, jeg grubled, jeg trælled, jeg sled
Raadvild jeg sad i mit Ansigts Sved.

Da saa' jeg dybt til mit Hjertes Bund:
Og jeg var et Menneske fra den Stund!

Suleima! Dig hører mit Hjerte til!
Og nu kan det gaa mig, hvorledes det vil.

Kadi kan skælde mig Huden fuld:
Jeg sidder stolt og vogter mit Guld!

Jeg digter til Bryllup og Barselfærd,
Jeg skriver for Penge og Penges Værd.

En stakkels Poet maa digte for Brød:
Jeg hæver min Løn i Suleimas Skød!

Ved Dagen min Kaftan er støvet og graa:
Om Natten tager jeg Festdragt paa!

Usét flyver jeg til min Brud:
Mit Ungdoms-Regnskab sletter hun ud!

Hun skænker mig Vin, hun rækker mig Brød :
Velsignet være dit hvide Skød !

I den stille Nat.

Helt ofte, naar i den stille Nat
Skriverens Lampe brænder,
Min smertende Pande føler et Tryk,
Et blidt, af to bløde Hænder.

Intet jeg ser ; mit Øje blev skjult,
Jeg kan kun en Hvisken høre :
Det er som om Poesien sin Sang
Aanded ind i mit Øre !

Jeg søger at gøre mit Øje fri,
Jeg strider imod og stræber :
Da lukkes min Mund af et duftende Kys
Fra to varme, fugtige Læber.

Saa stiger en Tak i den stille Nat,
Mens Skriverens Lampe brænder :
Det er min Sjæl, som velsigner i Sang
Suleimas velsignede Hænder !

Tro.

De klamres indenfor Islam,
De kives i hver en Tro.
Verden er fuld af Sekter og Schismer —
Hvornaar vil den komme til Ro ?

De taler, medens der strides,
Om alt det, hvorpaa de tror.
Det gælder at *elske nogen*
Paa denne kivagtige Jord !

Hos Saadi findes det Udsagn.

Hos Saadi findes det Udsagn
— som gentages atter og atter —:
„Langt heller i kristent Fangenskab
End gift med sin Velgørers Datter.“

O Saadi, Du store Digter,
Hvis Navn er i Guldærts skrevet:
Hvad har Du vel i dit Ægteskab
Af Kobber og Bly oplevet?

Sulejma! var jeg din Husbond
Og Du min Velgørers Datter,
Næppe Du hørte dit dyre Navn
Gentaget atter og atter!

Men nu — jeg er selv en Digter,
Hvis Navn er i Guldærts skrevet:
Jeg har i Suleimas Fangenskab
En Guldalder-Drøm oplevet!

Hjerterngod.

Lad Hafis i sine Gazeler
Besynge sin Elskedes Ynder —
Lad mig imod Digternes Digter
Være den ringe Begynder:

Lad Hafis være den største
I Sængernes kronede Lav:
Han synes mig tidt at drukne
I Vinens og Kærligheds Hav!

Beständig Roser og Druer,
Gæstebud og Serenade:
Jeg synes, hans Elskede drukner
I alle de Rosenblade!

Vi ser hendes Barm at bølge,
Vi ser det smægtende Øje —
Men ej, hvad høg Blikket delges
Og Barmens de bølgende Høje!

Lad Hafis være den største
 I Sangernes kronede Lav :
 Jeg er kun en Perlebøsker
 I Vinens og Kærligheds Hav.

Suleima! en Skat har jeg fundet
 — skønt end kun en ringe Begynder —
 Og det er din *Hjertensgodhed*,
 Perlen blandt dine Ynder!

Bosporus! din Bølge sukker.

Bosporus! din Bølge sukker,
 Naar med Knitren Solen slukker
 Faklen i det vaade Skød!
 Men fra modsat Side Maanen
 Ud af Æterens dybe Blaanen
 Strækker Lampen valmurød.

Og det er i Valmudrømme
 Bølgen vugger sig til ømme
 Toners skære Farve-Lyd!
 O Suleima! denne Bliven,
 Denne Flygten bort og Given
 Hen sig i den tavse Fryd:

Denne Længsel, som vil stige,
 Denne Attraa, som vil hige
 Frem og frem til større Fryd —
 Dette udsigellige
 Valmusvangre Drømmerige —
 Kender Du til Bølgens Lyd?

Det var slig en Nat.

Det var slig en Nat, Du sukked,
 Da vi sammen havde drukket
 Bægrets søde Indhold ud —
 Og Du blegned, mens Du hvisked:
 Fly! Jeg er vor Paschas Brud!

Fra mit Øje rev Du Bindet —
 Dine søgraa Øjne skinned
 I en dunkel Feberglød,
 Og de hvide, bløde Arme
 Sank som visne i dit Skød.

Blodet svulmed mig i Vrede,
 Og jeg greb om Knivens Skede,
 Halvt jeg drog dens Klinge ud —
 Iskold læa min Haand om Hæftet,
 Og jeg stønned: Paschas Brud!

Saadan sad vi dér i tavse
 Dødsminutters tunge Pause —
 Kniven faldt mig for min Fod;
 Men i begge vore Sjæle
 Damascenerklingen stod.

Det var Dig, som Klingen førte,
 Det var mig, som om jeg hørte
 Draaber pible fra dit Skød!
 Og en Hulken rysted begge,
 Og som blodig Graad den lod.

Det var slig en Nat, vi sukked,
 Da vi sammen havde drukket
 Bægrets søde Indhold ud.
 Og Du blegned, og jeg mumled:
 Var Du endda Dødens Brud!

Du Vægter foran Tavernen.

Du Vægter foran Tavernen —
 Luk op, luk op, luk op!
 Ser Du ej Midnatsstjernen
 Over Moskeens Top?

Ser Du ej Stjernen smile
 Til lykkelig Kærlighed? ...
 Aa, skaf mig et Kogger med Pile:
 Skyd ned! skyd ned! skyd ned!

Hvad raser jeg? Stjernen sidder
 Urørt paa Moskeens Hat.
 Suleima min Elskede hedder —
 Hun hedder ej *min* i Nat!

Slaa Døren ind til Tavernen:
 Luk op for det hellige Hus:
 Saa la'r vi Moskeen og Stjernen
 Tumle om Kap i en Rus!

Saa la'r vi min Vittigheds Pile
 Skyde paa Kærlighed!
 Paa alt, som kan sukke og smile ...
 Vi skyder Alverden ned!

Jeg prygl'er den lurvede Vægter,
 Jeg prygl'er hver kvindefødt Mand,
 Jeg bliver en Gudsforlægter ...
 Jeg drikker mig fra min Forstand.

Tys! der lyder Instrumenter.

Tys! der lyder Instrumenter —
 Harpe, Luth og Fløjte-Spil.
 Og den store, gule Maane
 Smiler vemodsfuld't dertil.

Gennem Maanesmilet vugger
 Serenadens sorte Baad,
 Medens Harpe, Luth og Fløjte
 Fælder deres bløde Graad.

Smilet falder paa mit Ansigt,
 Graaden hæver i mit Bryst —
 Ak, det er, som om jeg kendte
 Min Suleimas blide Røst.

I et Hav af Blomsteraande
 Vugger sig den bløde Graad,
 Og paa Bosporus forsvinder
 Serenadens sorte Baad.

Stands! jeg byder, hvad jeg ejer,
 For det fulde Tone-Væld!
 Jeg vil sætte mig for Livet
 — Ja for Evighed — i Gæld!

Jeg vil sælge mig som Slave,
 Jeg vil raale Slag og Hug:
 O naar blot min Sjæl forsædes
 Ved den Blomsteraandes Dug!

Jeg vil slide paa Galejer,
 Ro i Paschas egen Baad:
 O naar blot i Nat jeg læskes
 Af den bløde Fløjtes Graad!

Denne Nat, blot den alene,
 Vil jeg vie Mindets Lyst:
 Jeg vil drømme om Suleima
 Gennem hendes egen Røst!

Standser Lyden, endes Natten,
 Bryder Morgen-Dagen frem,
 Vil jeg søge mig i Ørknens
 Sand et Eneboer-Hjem!

I Ørknen.

Jeg saa' i et Udsalg forleden.

Jeg saa' i et Udsalg forleden
 Et rørende gammelt Billed:
 Døden og Kærligheden
 Tilsammen det forestilled.

Kærligheden som kradsed
 Et Navn paa et Drikkehorn!
 Døden — med Timeglasset —
 som saa' paa de rindende Korn!

Ak, mangan Gang naar hun rakte
 Mig Bægerets bredfyldte Horn,
 Af Timeglasset det smagte
 Og af de rindende Korn.

Jeg saa' her i Ørknens forleden
 Et Luftspejl, et Skyernes Billed:
 Døden og Kærligheden
 Tilsammen det forestilled!

O Dug, som laa paa hendes Øjenbryn.

O Dug, som laa paa hendes Øjenbryn,
 Hint Gry, da Elskovs første Nat var svunden,
 Og som jeg tørstende paa Morgenstunden
 Drak i et Kys! Hun rødmed ved det Syn.

Mat søgte hendes hvide Haand at fjerne
 De fine Perler fra mit stride Skæg,
 Men slapt sank Armen mod den nære Væg.

Forræderiske Perler! Atter nærmed
 Jeg mig de Bryn, som, imod Daggry vendte,
 Sødt råbed Nattens hellige Legende.

Da aabned halvt i Søvn hun sin Mund,
 Og løftende mod mig den skønne Hage
 Tog i et Ildkys hun mit Rov tilbage —
 Og jeg var mærket Mand fra samme Stund.

Er ikke Morgnens Dug et dejligt Syn?
 Ak jo — men af Erindring overvunden
 Fortrækker til et Smertensskrig sig Munden:
 Jeg ser de Perler paa Sulemas Bryn!

Ofte Du sang for de andre.

Ofte Du sang for de andre,
 Og muntert Du kvad:
 Aldrig før mig har Du nynnet,
 Hvor tidt jeg end bad!

Stundom jeg sang for de andre,
 Skønt ingen mig bad —
 Tidt sad mig Graaden i Halsen,
 Naar muntert jeg kvad!

Kom, skænk mig Vin i mit Bæger!
 Hvor slap jeg min Traad? ...
 Altid jeg hører Dig nynne;
 Det frister til Graad!

Den Dag, jeg første Gang Dig saa.

Den Dag, jeg første Gang Dig saa',
 Da saa' jeg kun, at Du var fager:
 Blødt dine Vipper paa Kinden laa,
 Som Kornets de smidige, lette Straa
 Hen over en sommerfrisk Ager.

Den Stund, jeg første Gang Dig saa',
 Hvert Træk blev i mit Hjerte tegnet:
 Blankt var dit Øje, det dybe, graa,
 Det svulmed af Længsel som Skovens Aa
 Ved Vaar, naar det nylig har regnet.

Men fra den Stund, hvor først jeg laa
 I dine Armes hvide Vugge:
 O mine Drømme! saa tænkte jeg paa
 Den Verden af Godhed i Dig jeg saa' —
 Og glemte, Du kaldtes den smukke!

Hen over mig to Øjne graa
 Jeg ser igennem gyldne Drømme:
 Skygget bag Vippernes bløde Straa
 Af Hjertensgodhed svulmer en Aa
 Med dybe, medlidende Strømme.

Begrav mig i min Drøm, Du Smaa!
 Til dine Kinders Vaar er blegnet:
 Jeg lærte at elske det knækkede Straa,
 Jeg kysser i Ørkenen de Blomster smaa,
 Som af Graaden blev gennemregnet.

Frygteligt, naar vi vil tænke.

Frygteligt, naar vi vil tænke
 Os Begyndelsen og Enden!
 Denne Vriden sig og Venden,
 For at faa — hvad Facit ud?

Allah, Allah, Du er Gud!
 Er og var og vil saa blive,
 Hvad vi end vil tænke, skrive,
 Digte, tragte, regne ud!

Du har skabt den første Spire
 Til Begyndelsen og Enden,
 Skabt vor Tvivlen og Erkenden —
 Skabt din egen Verden, Gud!

Men *min* Verden paa dit Bud
 Skabtes, da Du *hende* skabte!
 Denne Verden, ak, den tabte
 Jeg ... og dog er der en Gud!

Kom med, kom med ind i Salen.

„Kom med, kom med ind i Salen,
 Enhver med sin Glut i Arm!
 For en vil jeg tømme Pokalen,
 Med en vil jeg danse mig varm! —

Saa kommer Natten derude,
 Den klare tindrende Frost!
 Hunden holdt op at tude —
 Frøs den ihjel paa sin Post?

Lad fryse, lad dø, lad svinde
 Alt, hvad jeg før havde kær:
 Jeg gaar med min ømme Veninde
 I Stjernernes tindrende Skær!

Tusinde spørgende Blikke
 Følger det ilende Par.
 Stjernerne troede jeg ikke
 Saa videbegærlige var.

Kom ned, kom ned fra jert Søde
 I Sfarernes kolige Hus,
 Og varm jeres Glans ved vor Glæde,
 Og glem jeres Ro i vor Rus!“ —

Saadan jeg til Strengene digted
I Stambuls den glade By —
Glæden og Strengen har svigtet,
Dog klinger det stedse paany.

Umuligheden af at leve.

Umuligheden af at leve,
Den syntes mig fast soleklar,
Da endnu Mærket af min Ungdoms
Forvildelser jeg paa mig bar.

Jeg spiste — men blev aldrig mættet,
Jeg drak — men følte stedse Tørst,
Jeg sov — men tænkte selv i Drømme
Kun paa mit eget, sidst og først!

Nu kan jeg hungre — blir dog mættet,
Den Vin, Du skænked, var saa klar,
Saa ren, at den udsløtted Mærket,
Som jeg af Ungdoms Daarskab bar.

End længes jeg — og end jeg lever;
I Selvforglemmelsen jeg bor:
Umuligheden af at elske,
Kun det er Ondet paa vor Jord!

Der er de store Vunder.

Der er de store Vunder,
Hvoraf man sig forbløder —
Der er de daglige Sorger,
For dem man ligger under.

Der er de Øjeblikke,
Som Sorg og Død opvejer:
Rønnebær hængt i Donen —
Andet er det nok ikke!

Men Fuglen, som det søde Bær har smagt
 Og suget denne Saft, som vederkvæger
 Idet den dræber — ak, med Slyngen lagt
 Om Hovedet, dens Hjerter sig bevæger
 I Fryd og Længsel! O hvor stor en Magt,
 Som trodser Snedigheden hos en Jæger!

Jeg véd saa grumme mange Ting.

Jeg véd saa grumme mange Ting,
 Jeg véd iblandt en liden Sang;
 Og naar jeg mindst vil høre den,
 Den kommer til mig mangan Gang.

Jeg véd, vor Pascha kalder Dig
 Sin Øjeste, sin liden Hund —
 Jeg véd, Du kun tilhører mig
 Et Øjeblik, en liden Stund.

Jeg véd, at vi maa dele alt,
 Hver Fryd, med andre her paa Jord —
 Jeg véd dog, i min Lod der faidt
 En Fryd, saa grænseløs, saa stor!

Jeg deler med min Hest, min Hund,
 Min Fugl den Fryd, Du skænker mig:
 For mine Dyr er Fest den Stund,
 Jeg hos vor Pascha tænker Dig!

Og farer hastigt jeg med Haand
 Til Hjertet ... o saa ser jeg blot
 Paa Hunden i sin Lænkes Baand:
 Den mener mig det ømt og godt!

Og vidste jeg ej, at Du græmmed Dig.

Og vidste jeg ej, at Du græmmed Dig
 I dit baldyrede Baand:
 Forlængst var jeg løbet til Staden
 Med Kniv i Haand!

Nu hugger jeg Ved, nu fælder jeg Vildt,
 Og har jeg en Vagtel skudt,
 Saa græmmer jeg mig over Drabet
 I samme Minut.

Jeg trykker til Læben dens blodige Fjer,
 Jeg klapper den med min Haand:
 Forlad mig min Skyld, Du Vagtel
 I Gyldenstyks Baand!

For Dig, Du Fange, som græmmer Dig
 I dine baldyrede Baand,
 Jeg véd en Jæger, som bortgav
 Sin højre Haand!

Gud — Djævel.

Det forekom mig alt saa ligegyldigt:
 Om man var Uiv, om man var Lam,
 En Lede jeg ved Mennesket fornarn,
 Hver Gang der spurgtes: skyldigt? — ikke skyldigt?

Der er ej Gud, der er ej Djævel til.
 Men der er tidt en Himmeriges Lyst
 Og tidt et Helved i vort Bryst ...
 Der er dog altsaa Gud og Djævel til!

I Teltet.

Syg af at tænke sad jeg for mit Telt
 Og saa' ud over Ørknens vide Felt
 Op i den ubevægelige, stille,
 Dødstavse Luft — til det blev ganske silde.

Og et for et steg Stjernesøjne frem
 Og saa' medlidende ned til det Hjem,
 Jeg kaldte mit — jeg Lus i Lammeskindet —
 Atomet — og dog i sit „Jeg“ forblindet.

Og uudholdelig blev Tanken mig:
 Det er bestandig Dig — og atter Dig —

Og hvorfor Dig? Da nærmed sig en fremmed
Og hilste; og jeg bød ham Gæstehjemmet.

I Natten sad vi dér. Han saa' mig lide,
Han forsked ej om Grunden til min Kvide,
Men sagde langsomt: Ven! dér er et Bud:
Udholde maa vi --- det maa ogsaa Gud! ...

Og som fra Bunden af en Brønd jeg stirred
Igennem Natten op, dér hvor den dirred
Af anstrengt Viljes Kraft, den stakkels Stjerne —
Som holder ud hist i det fjerne fjerne!

Hvad den fremmede sagde.

„Du har ej røbet mig din Kærlighed;
Men, hvad jeg først formoded, nu jeg véd!

Jeg svarer Dig:

Hvem har vel redet ud det fine Spind,
Som hedder Kvindens Sjæl? Har Du? — har nogen?

Og hvem har i det hele løst den Gaade,
Som hedder Kærlighed — har Mand? — har Kvinde?

Jeg siger Dig:

Profeten var en Mand, guddoms-begavet,
Saa klar som Dagens Lys, saa dyb som Havet;

Mild som den Vaarvind, der i Dalen blæser,
Vild som den Tiger, der bag Klippen hvæser;

Standhaftig, modig, dertil om og blød
Som nogen Kvinde med sit Barn paa Skød.

Han var en Mand! — ej let skal nogen finde
Blandt Mænd hans Lige — dertil halvt en Kvinde!

Profeten havde sig en Elskerinde:
Den rige, kloge, myadige Kadischa.

Hun var hans Tankes Segl, hans Klinges Fæste,
Kan hændes ibland; Kvindekøn den bedste.

Men som han modnedes, og dog var ung,
Og fandt sin Livsgang tornefuld og tung,

Og længtes mod en Favn, som bød ham Hvile,
Ly imod Solbrand, Skærm mod Skæbnens Pile,

Tog han til Brud den yndige Aïscha!

Han elsked begge. Mærk Dig dette: begge!

Af Vidnesbyrd kan Samtid forelægge
De hundred — men hvortil vel Vidnesbyrd?

Kadischa og Aïscha kan Du finde
Hos Manden stedse samlet i *én* Kvinde!

Han kan med Magt en Lidenskab betvinge:
Men Længslen laaner Hjertets Sprog sin Vinge.

Og mens han sover, slaar hans Længsel ud
I Drømme-Hymner mod hans unge Brud;

Mod den, der holder ham hans Ungdom vaagen,
Naar træt hans Manddom spørger Regne-Bogen,

Om dette Ciffer stemmer eller ej
Med Planen, som blev lagt for Livets Vej?

Hans Ungdom vil bestandig Syner finde
— Oase-Pietter — fra en Klippetinde;

Imens hans Manddom slaar sig helst til Ro
I Lejren, med dens Fæhold, Telt og Bo.

Dér raader hans Kadischa, hun, den bedste,
For Stammens Telte, Hjorder, Mænd og Heste;

Dér sidder myndig hun i fodsid Kjøle,
Rig, klog, erfaren, trofast i sit Sind —

Inens Aischa sprænger paa en Fole
Opkiltret som til Kaps med Ørknens Vind

Igennem Ørknens Sandhavs-Bølger ind! —

Og han vil følge denne frie Flyver,
Om ikke, vej-ræd, for sig selv han lyver!

Han kaster sig i Sadlen, strammer Linen,
Og flyver, som til Buestrengens Hvinen

Den rappe Pil bort over Sandets Bølge,
Did, hvor han véd, Oasen maa sig døige!

Dér hviler hun, Aischa, ud fra Ridtet:
Øjet i Taae, Kindens Hvælv som kridtet,

Barmen i Stormgang, aandeløs, som død —
Dér bøjer han sig dybt mod hendes Skød.

Og se, hun smiler! dunkelt Blikket brænder,
Han trykker mod sin Mund de smalle Hænder;

Han dykker blussende sit hede Øje
I Barmens Stormgang — i de hvide Høje.

Og kysser denne jomfrurunde Barm,
Og slynger om det slanke Liv sin Arm.
Da er det, som hans Sjæl faar Ungdomsvinger —
Og rundt omkring Oasens Kilder springer!

Dér er hans Mekka, dér hans Kaaba rejses;
Halvmaane-Fanen paa hans Tempel hejses,

Og Moslims Væld, i delte Verdens-Veje.
Udstømmer fra Aischas Brudeleje!

Men i hans Telt-Bo sidder Fru Kadischa,
Rig, myndig, klog — og deler med Aischa"

Tilbage.

Kommen er jeg tilbage.

Kommen er jeg tilbage
 Til Stambuls den gamle By;
 Staden er mig saa gammel,
 Mængden er mig saa ny.

Fremmed for Folk og Hunde
 Blandt Hundene helst jeg gaar;
 Min Trofast døde i Ørknen,
 Hans Fæller jeg bedst forstaar.

De skal ikke aagre og schakre
 Fra Morgen til Aften sen;
 Gør de kan hændes et Krumspring —
 Nuvel, man er Hund for et Ben!

Det er som om disse Øjne
 I Ansigtets rynkede Skind
 Stirred mig medynksfulde
 I mine Øjne ind.

Da bliver hver Sten mig paa Gaden
 En gammel og kær Bekendt
 Du By med de tusinde Øjne,
 Nu er jeg tilbage vendt!

Langs Bolværket Bosphorus sukker,
 I Haverne Blomster staar:
 Hvad de og hvad Bølgen fortæller,
 Som Sting gennem Hjertet mig gaar.

Hvor Nerien rødmende sænker
 I mørknende Myrter sin Duft —
 Hvor Bosphorus glatter sin Bølge
 Ud i den soiblanke Luft:

Dér ligger en Sang og blunder
 I Morgnens disige Ro:
 Om Natten rejser sig Bølgen
 Og Nerien — begge tø!

De dufter, de synger, de sukker
Tæt klynget til Nattens Favn:
Suleima har rejst sig fra Pudens
Og kalder paa mig ved Navn! —

Nu er jeg kommen tilbage
Til Stambuis den gamle By.
Staden er mig saa gammel —
Længslen og Sorgen saa ny.

Var jeg en Skattegraver.

Var jeg en Skattegraver
Og kendte den skjulte Vraa,
Hvor Guld og dyre Klenoder
I blændende Dynger laa —

Saa tog jeg min Spade og Hakke
Og grov i det sorte Muld,
Og sanked af Guld og Klenoder:
Min Kaftan og Hue fuld —

Og købte for Guldet et Slot Dig,
Saa smukt som det var til Fals,
Og hængte de dyre Klenoder
Omkring din blændende Hals!

Nu graver jeg vel efter Skatte —
Men det er fra Mindernes Muld
Jeg sanker min Kaftan og Hue
Af Guld og Klenoder fuld.

Et Slot kan jeg ikke Dig købe,
Om ogsaa et sligt var til Fals:
Men hænge jeg kunde af Længsel
Mig selv om din blændende Hals!

Morgen-Bazar.

I

Her blandt de brogede Boder,
 Hvor gerne som ung jeg gik
 Og syntes, at købslaa og handle
 Var den naturligste Skik —

Her i den mylrende Vrimmel
 Under Himlen den blaa,
 Hvor gerne jeg paa en Slavinde
 Med Kenderens Mine saa' —

Hvor tidt jeg min Børs adspurgte
 Og ønskede med stille Suk,
 Jeg kunde købt en Slavinde
 Og helst en ung og en smuk:

Her jeg paa Torvet stændser
 Og ser paa en og hver
 Af disse stakkels Slavinder —
 Og tænker paa den, jeg har kær!

Var jeg en Ørkenens Krigsmand
 I Sadelen frank og fri —
 Jeg huggede ind i Bazaren
 Og gjorde de fangne fri!

Hvor Guld og Kræmmerne raader,
 Der hjælper ej Krigsmands Sværd:
 Her købslaas om Menneskelykke,
 Her handles med Menneske-Værd. -

II

„Her er Perler, her er Stene,
 Dyre Blomster, Amaranter,
 Skønne som uvisnelige —
 Ametyster og Turkiser —
 Her er Tænder af en Panter
 Lænket med en Guldtraad sammen
 Til et Halsbaand for en Skønhed,
 Som kun Hafis Strænge priser!

Her er Rosenolje-Flasker,
 Hundrede krystalne Stængler,
 Kun én Dråbe i hver Stængel:
 Hundred Draaber til at gyde
 Rosens Duft i Badets Vove
 Der hvor Springvands-Straaler plasker!

Her er Forhæng, Byssus-Flor,
 Til en marmorkysk Alkove,
 Hvor den marmorhvide Houri
 Bag ved Floret ses at sove!" ...

Holla! Perler! bring mig Perler
 Op fra Havets skjulte Gemmer!
 Ingen Tyrk og ingen Græker
 Deres rette Værd bestemmer!
 Roser! bring mig Rosens Duft
 Skjult i den krystalne Stængel!
 Min — ak, min — var hun, den søde,
 Helt en Kvinde, halvt en Engel,
 Hun, som fra vort første Møde
 Gjorde mig — altfor lykkelig!
 Hun, som endnu jeg tilbeder,
 Hun, som smerteligt jeg savner,
 Mens jeg ud i Luften favner —
 I den tomme, tomme Luft!

Raab og skrig, I Kræmmersjæle!
 Raab og skrig! Jeg køber alt.
 For det sidste, som jeg ejer,
 For min Stokhed, for min Frihed,
 Køber jeg den hele Krambod,
 Sender alt til min Suleima —
 Vandrer saa i Verden ud
 Paa en Slavehandlers Bud!

Kom Du Drager, vind og skæv!
 Af at slæbe og at slide!
 Denne Aften skal Du vide,
 Bliver Fest for min Suleima!
 Du skal sprede disse Perler
 Ud for hendes spæde Fødder;
 Disse mælkehvide Nødder,
 Som har Farve laant fra Liljen,
 Perlemoder fra Konkiljen,

Og som under Suk og Graad
 Droges paa saa fin en Traad!
 Du skal væite disse Spanger,
 Gnistrende af dyre Stene,
 Ud paa hendes Tunis-Tæppe,
 Som skönt langt og bredt dog næppe
 Al den Overdaad optanger:
 Ametyst, Topas, Smaragd,
 Karneol, Turkis, Rubin,
 — hver en Slibning kunstig-fin,
 Som sin Guld-Indfatning fik —
 Og den store Diamant, som
 Skælver lig en Stjernes Blik!

Søger hun da bly at skærme
 For sit eget Blik, som skælver
 Gennem mine vaagne Nætter
 Fra min tabte Himmel ned —
 Da skal Du Dig dristigt nærme,
 Bøje Hovedet og sige:
 Haß's Lærling sender Hilsen,
 Sender Dig, Suleima, Hilsen
 Med sin Haand og med sin Mund —
 Dertil alt, hvad Torvets Boder
 Indeholder af Klenoder: —
 Disse dyrekøbte Sange!
 Vær ej hange,
 Det er *Dine* — tag dem kun!

Sig: sender hun mig Bud, din unge Frue.

Sig: sender hun mig Bud, din unge Frue,
 Saa svar, at jeg ved Mødets Stund skal komme,
 Om saa med *den* min sidste Stund var omme! —

Men Negerinden smilede ved mit Udtryk,
 Og svarede: Strandkioskens Dør staar aaben,
 Men Du skal ikke tage med Dig Vaaben!

Du har jo ingen Aarsag til at frygte —
 Min Frue bad mig Timen kun at nævne:
 Til Tvekamp lader hun Dig ikke stævne! ...

Og Negerinden svandt, som hun var kommen —
 Men endnu syntes jeg det Smil fornemme:
 Tag Hjertet med! Lad Klingen blive hjemme!

Saa vil jeg oppebie Mødets Time —
 Hør! Fra Tavernen klinger lystig Latter.
 Hej, Kammerater! jeg er hjemvendt atter!

I Tavernen.

Ja, jeg er kommen tilbage
 Fra Sand og fra Klippernes Krat,
 Men ikke til Gæstebuds Dage
 Og Rus i den lystige Nat!

Ørkenens Sol har brændt mig
 Saa brun som Klippernes Krat,
 Den vældige Himmel har tændt mig
 Et Lys i den evige Nat.

Jeg bløder af Tornenes Flænge,
 Men øj af Fortvivlelsens Tand:
 Min Luth gav jeg nye Streng
 Og jeg slukked min Tørst i Vand.

Ej vrager jeg derfor Kruget,
 Som bredfyldt paa Bordet staar:
 Men Hjærnen er ikke beruset,
 Naar Haanden Strengene slaar.

Jeg hædrer Druen, som dølger
 Sin Ild bag den rolige Skal:
 Jeg priser den Ild, som bølger
 I det ciselérte Metal.

Jeg aabner mit Hjerte villigt
 For Ungdommens brusende Storm:
 Men er det vel mer end billigt
 At Kunstneren giver den Form?

At Manden myndigen tvinger
 Sin Ild bag den skøre Skal:
 At Kunstnerens dannende Finger
 Udsmykker Bægrets Metal?

Naar græske Silener da tumler
 I Kreds om det buede Guld,
 Jeg smiler ad dem, der mumler
 At „Mesteren drikker sig fuld.“

En Rus jeg kender af Vinen,
 Som ej har sit Mærke sat
 I Anden-Dags Hovedpinen ...
 Og nu, Kammerater; Godnat!

Suleima

Det er Midnat i Suleimas Kammer;
 Udenfor et dæmpet Brus af Søen,
 Som en dæmpet Lyd af fjerne Fløjters
 Akkompagnement til Længselsange.

Der er halvmørkt i det stille Kammer;
 Og ved Pudens knæler jeg og lader
 Tankefuld hen over hendes Kinder
 Haanden glide — og jeg hvisker sagte:

Hvor er dine Kinder bleven blege,
 Hvor er dine Hænder bleven hvide,
 Og hvor mærkt de søgraa Øjne skinner:
 Ak, hvor har Du maattet længes, Kære!

Jeg vil hviske Dig ind i dit Øre;
 Ser jeg nemlig ind i dine Øjne,
 Synes jeg, at jeg har gjort Dig Uret,
 Og saa maa jeg kysse Dig — og tie!

Ude fjernt i Ørknen, hvor jeg leved,
 Kom en Dag en fremmed til mit Telt-Bo;
 Jeg var tavs; han sagde mangt og meget,
 Som jeg her vil genfortælle Dig.

Iblandt andet nævned han, hvorlunde
 Vor Profet, Muhammed, havde delt sig
 I sit Liv og Levned mellem tvende
 Kvinder: Fru Kadischa og Aischa!

Hin var myndig, rig og klog, og sikkert
 Nok til Aars — i hvert Fald knap en Skønhed,
 Medens denne stod i Ungdoms Vaardag.
 Og Profeten elskede dem begge!

Men den fremmede fortalte dette
 Sikkert nok kun for mit Saar at læge;
 Hvad der gjaldt Muhammed, skulde gælde
 For en Kvinde ... tier Du, Suleima?

Hjertet maa en Kvinde kunne dele;
 Thi hvad er saa rigt som Kvinde-Hjertet?
 Og hvem er — til Trods for at hun deler —
 Ja hvem er saa trofast som en Kvinde!

Kan hun for, at sjældent hun fik Vaiget
 Frit — og kan hun for, at naar hun vælger
 I sin Ufrihed, hun foretrækker
 Denne og beholder dog den anden?

Rummer hun ej Medynk mer end Manden?
 Hun kan ej, saa let som han, forskyde
 Nogen, kan ej heller ganske glemme
 Den, hun skyldig er Taknemlighed!

Hendes Hjerter bløder ved den Tanke,
 At hun skulde gøre nogen Uret:
 Hun vil Ret og Skel for begge Parter —
 Og saa gør hun Uret imod begge!

Svar mig, min Suleima! er det saadan? ...
 Men Suleima, støttet paa sin fine
 Spinkle Albu, ryster paa sit Hoved,
 Og hun ser paa mig og siger langsomt:

„Jeg kan ej forklare, hvad jeg føler.
 Kan en Kvinde det? Hun kan knap fatte,
 Hvor en Mand faar alle disse Ord fra,
 Dem, hun hører paa som halvt i Drømme.

Detta med Kadischa og Ajscha
 Kan jeg ej forstaa — men Du er Digter,
 Og en saadan holder man til Gode,
 Om han ej véd altid, hvad han siger.

- Mener Du at støde mig tilbage
Til den Tombhed, før Du vandt mit Hjerte :
Nu, saa gør det! men forklar mig ikke
Kvindehjertet — som Du ej forstaar!
- Her jeg hulket har i lange Nætter,
Kastet over Puden mig og anraabt
Dit — *dit* Navn — som om der fandtes Frelse
Ved at kalde tusind Gange paa Dig!
- Aldrig har jeg delt dit Navn med nogen,
Aldrig givet nogen *dine* Kærtegn,
Og hvor jeg har maattet *mine* ofre,
Var Du mange hundred Mile borte!
- Dit er hvert Sekund, hvori jeg aander ;
Alle Siag, som Pulsens slaar, er dine ;
Har en anden dvælet her en Time,
Var jeg død og skrinlagt i den Stund.
- Aldrig er Du ude af min Tanke,
Aldrig var Du fjernet af mit Hjerte ;
Det var lukket til, da Du var borte :
Nøglen bar Du hos Dig, hvor Du gik!
- Ensom har jeg næsten altid været,
Ensom selv naar Øjne vogted paa mig ;
Ensom er jeg her i denne Time,
Hvor din Tale lyder tom og klangløs.
- Jeg kan ikke digte skønne Sange,
Jeg har ikke Rim til mine Sorger,
Men jeg har en Længsels-Fugl herinde,
Som til Døde sang sig, hvis Du døde!
- Du vil aldrig, aldrig kunne fatte
Summen af den Kærlighed, Du ejer
Her i dette sønderrevne Hjerte —
Hvorfra ingen Klage naa'r dit Øre!
- Ej om man paa Pinebænken strakte
Disse Arme, som Du har besunget,
Skulde noget Skrig dit Øre saare —
Elskede ; og Du vil pine mig!

Gaa tilbage til din Ørkens Telt- Bo,
 Kald paa denne fremmede og sig ham,
 At med hans Kadischa og Aischa
 Rammer han en Mand — men ej en Kvinde!" ...

Det er Midnat i Suleimas Kammer;
 Udenfor et dæmpet Brus af Søen,
 Og derinde — Lyden af en dæmpet
 Hulken fra en hjemvendt Flygtnings Bryst.

Hør mig, Suleima, mens Nattens Timer.

Hør mig, Suleima, mens Nattens Timer
 Spinder og knytter vor Skæbnetraad sammen:
 Jeg er mod Dig kun den svage, den lille,
 Og Du er min stærke Foryngelsens Kilde!

Dog er jeg Mand — jeg blev skabt til at pløje
 Rastløs Tilværelsens stridige Bølger:
 O det er ondt nok at færdes derude
 Paa Livs-Havets Strøm i en skrøbelig Skude!

Vent paa mig! bi paa mig! vogt mig dit Hjerte!
 Suk ej for ofte, saa valnes min Vilje:
 Fjernt kan jeg følge dit Hjertes Vibreren,
 Det hæmmer ej sjældent en Mands Navigeren!

Tiden er raadden! Du aner det ikke,
 Kan ikke heller Forfaldet forhindre:
 Véd Du det ikke, saa kan jeg Dig sige,
 Modent til Fald er Osmannernes Rige!

Ej dog alene Levanten er ormædt —
 Vesten som Østen vil ramle tilsammen:
 Trykket fra inden og Trykket fra uden
 Vil sprænge en skønne Dag Verdensskuden,

Hejda, hvor Pascha og Mufti og Kadi,
 Kræmmer og Kriger — hvor vil de da flyve:
 Ikkun de underste Lag vil ej mærke
 Volten — de underste Lag er de stærke!

Saa vil *de* danne den nye Forening —
 Saa vil *de* splittes igen i Kohorter:
 Verden er evig og altid den samme
 Tyndslidte Skal omkring Ur-Ildens Flamme.

Mig er det et — jeg har gravet mit Hovmod
 Ned i vor Jord-Krustes kølige Gemme —
 Mig er det et, hvem der raader og styrer,
 Og et, hvem der under Kedlerne fyrer!

Mig er det et, om jeg klappes paa Skulder
 Af en Effendi til Tak for min Sang-Kunst,
 Eller jeg hugger min Luth op til Brænde —
 For Ild under Suppegyden at tænde.

Evnen jeg ejer, den gav de mig ikke;
 Sangen, jeg huser, den ta'r de ej fra mig;
 Glæden, jeg nød — den kan blive til Mën mig,
 Dør jeg, de gi'r dog en Mindesten mig!

Tiggere, Krøblinger, Stakler og syge,
 Gøglere, Skælmer og anden Slags „Udskud“,
 Helst jeg besang dem: det er jo de mange —
 Og de har fortjent mine Kærligheds-Sange!

Verden — om ogsaa der formes og fikkes
 Øverst paa Fladen, som vender mod Lyset:
 Verden er stedse de faa, som fik Magten
 Over de mange dernede i Schakten.

Ser Du, Suleïma, vi hører til Schakten;
 Gerne vi skjuler os dér for Alverden:
 Steg vi derop til den fornemme Herre,
 Gøglere! hed vi — om ej noget værre.

Godt; lad os tage det Navn, som de gav os,
 Smykke til Fest os og ruste til Krig os:
 Lad os i Guld-Pallietternes Kittel
 Hædre os selv, mens vi hævder vor Titel!

Hvad er Effendi med Fez og med Guldkvast?
 Hvad er Ulema, som præker i Bodsdragt?
 Mufti med Skriftsprog og Kadi med Talerne —
 Ja hvad er Pascha med Hestehalerne?

Gøglere! store og smaa, som det falder:
 Fælles er Titlen og fælles Kostumet,
 Fælles er Udtryk og fælles er Mine,
 De samme Slags Krumspring paa Staaltraadslin!

Vi er de ærlige — ræk mig din Haand kun! —
 Om jeg saa river til Blods mig paa Luthen,
 Eller jeg fæster til Strengen Sordinen,
 Medens som Alma Du slaar Tamburinen.

Kom da, min Alma! Du danser paa Torvet,
 Danser for Mængden med nedslagne Øjne,
 Medens jeg selv paa den ydmyge Hynde
 Følger til Luthen din Smidigheds Ynde!

Gøglet kan købes! saa tænker jo Mængden.
 Lad dem vurdere og lad dem taksere —
 Min er den yndige Nakke, Du vender dem;
 Mit er hvert lysende Blik, som Du sender dem!

Kom, min Suleima! ... Du bøjer dit Hoved,
 Slipper min Haand, mens Du skælvende lytter: —
 „Vilde saa gerne — men tør ikke følge —
 Fulgte Dig helst i Bosphorus' Bølge!“

Saa løft for sidste Gang dit smukke Hoved.

Saa løft for sidste Gang dit smukke Hoved —
 Løft dette blege Ansigt op mod mit:
 Blev over Tærsklen traadt mit sidste Skridt,
 Hvor mange har jeg da igen at træde?

Bleg siver Dagen ind, med Duggens Væde
 Og Gryets Guldstænk i dit bløde Haar:
 Den løste Fletning tungt en Knude slaar
 Før den i Bølger paa din Barm nedruller!

O hvem tør atter fatte om din Skulder,
 Og hvem tør løse Knuden op igen,
 Og hvem, hvem vil Du kalde for din Ven,
 Naar den, Du ejer, nu er langvejs borte?

- De klare søgraa Øjne bliver sorte,
Og blegere og blegere din Kind:
Hvem er Du da? er Du en Aand, en Djin,
En Fe? hvem er Du, gaadefulde Væsen? —
- Du kan vel svare mig: Jeg er en Kvinde,
Ej mer, ej mindre, magtesløs og svag,
Som ser med Angest mod den nære Dag,
Der river Vennen fra hans Sjæls Veninde!
- Saa svarer jeg Dig: Var Du kun en Kvinde,
Ej mer ej mindre, magtesløs og svag,
Saa havde Du forraadt mig mangen Dag —
Den Lov er jo for Kvindekønnet givet.
- Men Du er én af dem, de faa i Livet,
Hvem ej Forfængeligheds tomme Tant,
Smiger og Gaver, til din Elskte bandt —
Derfor er jeg Dig tro igennem Livet!
- Den bløde Lok, som paa din Barm nedruiler,
Er ikke i sin Fletning mere fast
End Baandet, som mig binder ... Før det brast,
Stod Døden dér og kaldte bag min Skulder!
- Han — Døden — hader al Bestandighed
Og elsker derfor Rus og Sanselyst:
Højt ler han til det hvide Kvinde-Bryst,
Hvorved saa mangen Ed blev frejdig aflagt!
- Men er end mangt et Løfte blevet gravlagt
Kun korte Timer paa dets Fødselsstund,
Og spidser Døden spodsk derved sin Mund:
Der er de Følelser, hvorved han blegner!
- Der er den stærke Følelse, som tegner
Saa skarpt og dybt, mod Rus og Sanselyst,
Sit Præg i Mands og Kvindes Blik og Bryst,
At Døden véd: den Skrift bestemmer Livet!
- Saa løft for sidste Gang, Du, som har givet
Min Sjæl dens Indskrift, løft dit Blik mod mit:
At jeg velsigne kan det første Skridt,
Som ledte mig herind til Dig — og Livet!
-

Husker Du den Morgen.

Husker Du den Morgen saa dæmrende klar?
Husker Du de Nætter?
Husker Du vor Sommer? Du skylder mig et Svar —
Du tier; jeg gætter!

Lykken har jeg øjet; den laa ved mit Bryst
De tallose Gange.
Længsien blev tilbage; den søger efter Trøst
I en Haandfuld af Sange.

Tag dem, disse Sange, som jubler af Lyst
Og græder af Smerte;
Læg dem, hvor jeg hvilede selv, ved dit Bryst;
Gem dem ved dit Hjerte!

Banker det da mod dem, saa giv mig et Svar.
Jeg lytter, jeg gætter:
Længslen hos Dig hviler i Morgenen klar
Og de vinterlange Nætter.

Ikke er Levanten et Paradis,
Som evigt forynger:
O men den, som synger til Kærligheds Pris,
Forgæves ej synger.

Mer end én Suleima vil høre hans Sang
— Lyttende bange.
Kun til én Suleima gaar Tonernes Gang:
Tag dem, disse Sange!